

LINNASUWELAUL

Need suweõhtud on mul weel meeles need eredad õhtud
pilweserwade puhas puna & rahunew leebe linn
kunagi polnud tuult tänawad waikisid raugelt
& kusagil tagahoowides sain ma Sinust laulda
Kuidas ma armastasin neid kiwe mis hoidsid mind hellalt
mis hingasid hymne mu ymber & tantsisid paljaste taldade all
warasuviti põimusid sirelid pärgadex taasleitud kodude kohal
& suwesydameid kummitas mälestus hajuw kui lõhn
Wahel olin ma yxi mis sest kui meid oli mitu
nagu linnalgi kindlasti oli mitu nägu paljusid teadsin minagi
seda nägu ma armastasin seda & Sinu oma
& kumbagi pole ma pyydnudki pyyda minule jääwad hetked
llu võis teha haiget & kyllap ta tegigi omal moel
nendes õhtutes polnud mul ometi wanust & aega & nime
exlesin tänawail linn oli mu Jumal & walwas mu walusaid rõõme
& suwi ei lõppenud kunagi juulikuu kõige vähem
See suwi ei lõppenud kunagi & juulikuu kõige vähem

(luulekogust *MYYRID & WÄRAWAD* 1993)

NELI HÄMARAT RATSAMEEST

Ma istusin kantsimyyril
pea leebunud mälestust täis
kui kewade kirglikus koidus
jahe tuul yle linna käis

Kas äsjatärganud päewast
wõi hommikutüynest weest
tulid äkisti linna peale
neli hämarat ratsameest

Ma nägin neid pilgu piiril
kas ilmsi wõi unes, ei tea
kabjad puutusid lainete latwu
pilwi riiwasid kroonitud pead

Neist noorim karikat kandis
mis wärises wäsinud käes
selles karikas oli tyhjus
& kandja silmades jää

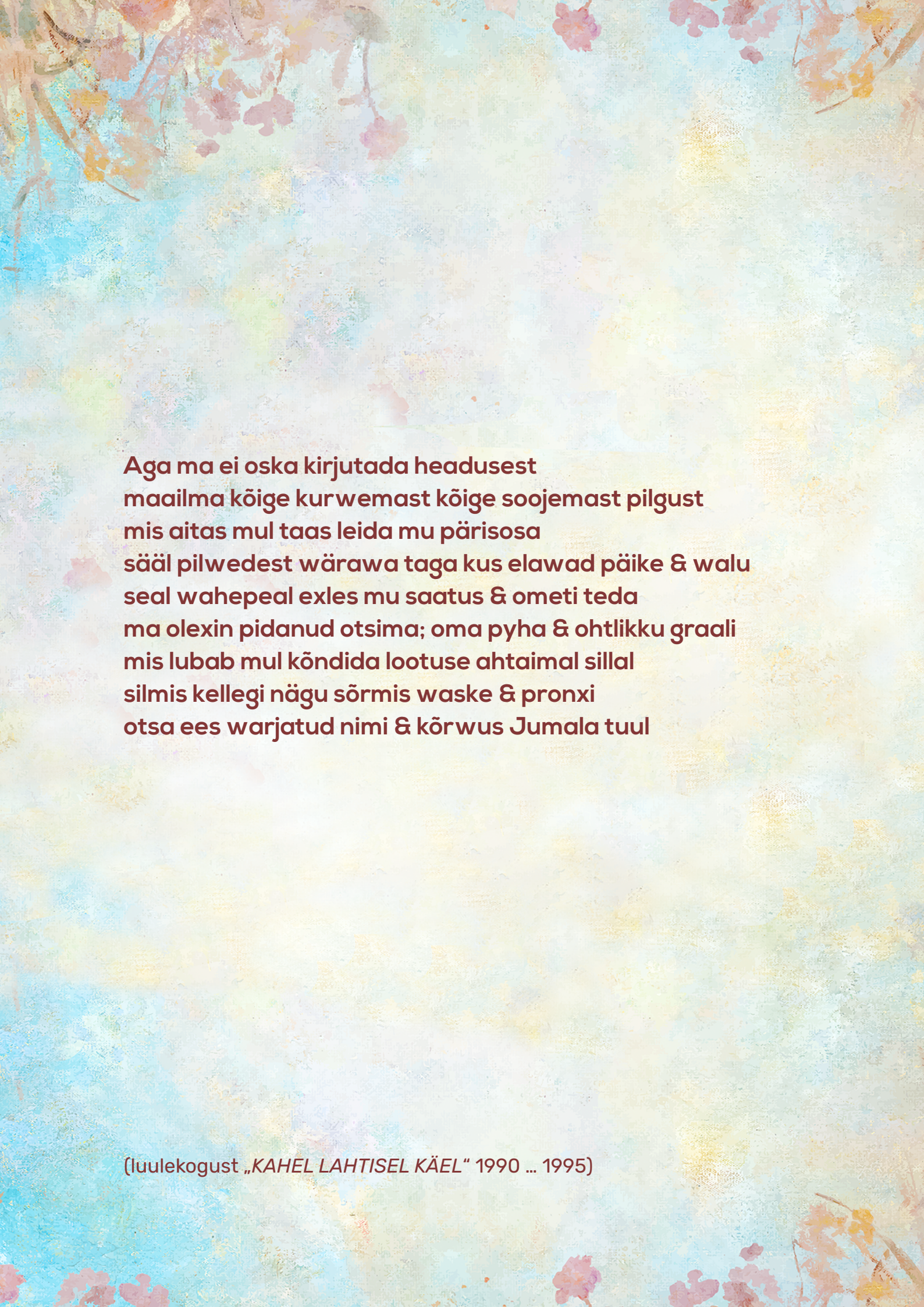
Neist järgmine hoidis lippu
tuules wonkles & moondus rist
tema sosistas, & ma kuulsin:
„... ega andnudki hingamist...”

Kolmas ratsanik lohistas mõõka
mille tera puudutas merd
kuigi relw oli raskes roostes
sellelt wette segunes werd

Aga neljas neist tuli nuttes
käes yxainus habras roos
oli kõik kogu maailma ilu
selle närbuvas õies koos

Ma nägin neid pilgu piiril
kas ilmsi wõi unes, ei tea
kabjad puutusid lainete latwu
pilwi riiwasid kroonitud pead

Nii aeglaselt yle taewa
linna kohal liikusid nad –
kuni kokku löid nende järel
pilwist põimunud wärawad

Aga ma ei oska kirjutada headusest
maailma kõige kurwemast kõige soojemast pilgust
mis aitas mul taas leida mu pärisosa
sääl pilwedest wärawa taga kus elawad päike & walu
seal wahepeal exles mu saatust & ometi teda
ma olexin pidanud otsima; oma pyha & ohtlikku graali
mis lubab mul kõndida lootuse ahtaimal sillal
silms kellegi nägu sõrmis waske & pronxi
otsa ees warjatud nimi & kõrwas Jumala tuul

(luulekogust „KAHEL LAHTISEL KÄEL” 1990 ... 1995)

Millest see tuleb, et aeg on nii suhteline?

Mõnikord venib kogu maailm nagu pyhapäeva pärastlõuna.
& mõnikord on appi, kuhu see tigu kihutas?

Kusjuures ega ikka ei sõltu kyll sellest, kas
parajasti on huvitav või tyytu. Huvitavad hetked
võivad kesta mingi virtuaalse sajandi. Niimoodi,
et pärast on meeles tyhiseimgi detail. Aga ajal,
kui sa ei tee midagi põnevat, võib vaene aju end
tunda nagu viimasepeal 3dmängudex optimeeritud
graafikakaart, mida sa kasutad notepadis mingite
napakuste trykkimisex.

Äkki aeg ei olegi inimese loomulik elukeskkond?

(lisast luulekogule „AJALAULUD“ 2008)

ALGUSEAJA LAUL

Naerata mulle, hommikupäikene,
kõrge & jahe & kuldne,
naerata mulle weel wihmases ajas, naerata
teisel pool wiimast kui pimedust:
kerge on käia Su walguses.

Naerata mulle, hommikupäikene,
eelmiselt sajandilt päritud laulus,
tuttawa aimduse korduwas lõhnas, naerata
mulle & kõigile meile siin algawas päewas:
kerge on käia Su walguses.

Naerata mulle, hommikupäikene,
selles näljases muutuwas linnas,
kõrgusse sulawas waikiwas linnas, naerata
ka siis, kui me ymber on teistmoodi tänawad:
kerge on käia Su walguses.

Meile ei antud teistsugust elu.
Meile ei antud teistmoodi aega.
Kyllap me isegi tegime wigu.

Lahendus lainetab loojangutaewas,
kutsus & hoiatab: ära veel tule.

Aastaid veel sätime minekule.

Seni elame endiselt lahku.

Elame mööda.
Elame yle.

Liisi sünnipäev 1983

Ma olen Täiuses. Kiwid
tagumiku all wõtawad koomale, annawad
mullegi koha. Merel ajuti räägiwad
laewalained, ylewal räägiwad linnud & jalge all
kõiki aegasid korraga räägib mäletaw maa. Nende sõnad
on jõulised, leebed & õiged & ma armastan,
appi, kuidas ma armastan seda Täiust.

1992. Foto: Tõnu Noorits. EFA. 332.0.159628

(luulekogust „KAHEL LAHTISEL KÄEL” 2010)

Niisiis neid sõnu ei ole meil enam siin
õunalõhnases õhtus, kus me seisame, silmades
sihitud kysimused, millele pole wastust: meil pole
enam sõnu. Alles on ainult
hoolimine, hääletult karjuw, hoolimine, millele
siinilmas ei ole piiri. & peas, pidewalt, wasardab
teadmine kõigest, mis kunagi ometi oli. Wõi
kujutasime ette? Kes seda teab. Õunad, igatahes,
lõhnawad laual, rohelistes & suured & sõrmed
painduwad nende ymber, hambad haukawad; lamp
põleb heledalt; pealtnäha kõik on nii ilus.

Foto: Marko Mumm

(luulekogust „KAHEL LAHTISEL KÄEL“ 2010)

Mõned mõtted
on väljendatawad ainult käega katsudes
Mõned sõnad
on liiga suured, et mahtuda suhu,
isegi keelde või kirja,
mistõttu me jäämegi mängima nende warje
kukkunud käibefraaside abil, ähmaselt lootes,
et teisel pool saadaxe aru.

Lumi tumendab aknad; päewad, mõtted & hinged
libisewad – kes kuhu.
Sabast kinni ei saa.
Ei tea, kas olnuxki tarwis.

Aeg on wisanud wiltu – alati on
liiga palju & liiga wähe.
Kyynal loeb tummalt tunde.
Arwuti sekundeid.

Kui ma olexin ometi
andnud endale aru, mis tunne on tunda,
ehk ma seekord ei tunnex
sõrmedelt woolawat aega,
suwise liiwana sõrmedelt woolawat aega,
asjatut, andestamatut
nagu linna kohale liikuwad pilwed,
& niisama pidurdamatut.

Mõned mõtted
on väljendamatusesest wäsinud.
Tahawad koju.

(luulekogust „KAHEL LAHTISEL KÄEL“ 2010)

Liisi Ojamaa (26.02.1972 – 8.10.2019)

Liisi Ojamaa (given name Katre-Liis Ojamaa, nicknamed Väike Hipi, 'The Little Hippie', 26. II 1972 – 8. X 2019) was an Estonian poet, translator, editor and literary critic, who ever since her debut collection *Lõputu juuli* ('Endless July', 1990) became known for her urban punk poetry.

She was born in Tallinn, the daughter of the translator Jüri Ojamaa and the editor Maarja Ojamaa. From 1979 to 1989 she attended Tallinn secondary school number 21, and graduated in 1991 from Tallinn secondary night school number 1. From 1991 to 1993 she studied English at the University of Tartu, and from 1993 to 1994 art history Tallinn College of Art (later the Estonian Academy of Art). She worked at the National Library as a librarian, as a journalist on the newspaper *Õhtuleht*, as a translator for the Estonian Legal Language Centre, as an editor on the IT-journal *Maatriks* and as a free-lance translator. She belonged to the Estonian Writers' Union. Apart from Tallinn she also lived in Saue and Paldiski. She died after a long serious illness.

Ojamaa published her first poems in 1988 in the journal *Noorus*. Her debut 'punk' collection, *Lõputu juuli* ('Endless July') was part of the compilation *Luulekassett '90* ('Poetry Cassette '90'), in which the other first-time poets were Elo Vee (Elo Viiding), Triin Soomets, Ats (Aidi Vallik) and Ruth Jyrjo. Between 1990 and 2011 Ojamaa published six collections altogether.

Ojamaa's atmospheric and emotionally expressive poetry, with its romantic nostalgic undertone, celebrates the freedom of living, the possibility of being independent and reclusive, happy and in love in her own melancholy way. In its open spiritual and mental attitudes, her poetry conveys a hippie-like manifestation of innocence and naivety, in which one can see an avowed unwillingness to defend herself from the outside world or flee from it. The basic motifs of her poetry originate in the domestic urban environment, from Tallinn, which she likes to personify and mythologise, and are often linked to the seasons, mainly spring, autumn and winter.

In the best of her work Ojamaa achieved verses that denied the everyday, and touched on timeless themes, verses that have expressive grace, precision and formal rigour. Behind the simple images and energetic rhythms of both her rhymed and her free verse there is no attempt to aestheticise or heroicise excessively. As a stylistic feature the poetess consistently used the foreign letters y, w, x, and the ampersand &; she also intertwined verses in English into her Estonian texts. The mature verses of her last collection *Ajalaulud* ('Songs of Time', 2011) are vivid and melodic, but continually dark in tone. She also published some short prose texts and literary criticism.

Her poems have been set to music, performed and recorded by many Estonian groups. She translated more than sixty books, mainly children's and science fiction literature from English, including works by K. Ishiguro, J. Galsworthy, M. Z. Bradley, A. McCaffrey, L. F. Baum and many others.